

Зауважимо, що в Україні значна увага звертається на оптимізацію податкової заборгованості шляхом запровадження ефективних заходів управління податковим боргом. До цих напрямів пропонуємо зарахувати заходи стратегічного характеру як домінуючі серед інших інструментів запобігання виникненню податкового боргу. Вони за своїм змістом спрямовані на недопущення явища податкового боргу загалом. Тактичні заходи запобігання несвоєчасній сплаті податкових зобов'язань передбачають насамперед запобігання виникненню податкового боргу з окремих податків і зборів. Головним напрямком оптимізації розмірів податкового боргу вважаємо розробку обмежуючих заходів, спрямованих на стримування розвитку цього боргу і зменшення його величини.

Література

1. Державна фіскальна України [Про оприлюднення інформаційного запиту] : відповідь №1830/У/99-99-07-03-03-14 від 26.01.2017 на запит від фізичної особи Угриня В. В. : ДФС України. – Електрон. текстові дані (1 файл). – К, 2017.

2. Інформація про податковий борг станом на 01.01.2018 [Електронний ресурс].– Режим доступу <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/dinamika-podatkovogo-borg/>

УДК 336.717.18

Федорович І. М.,
Тернопільський національний економічний університет

РОЛЬ ЕФЕКТИВНОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ ЯК ЧИННИКА ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ

Трансформація національної фінансової системи зумовлена необхідністю ефективного оновлення банківського сектора для надання кредитної підтримки та інвестування господарюючих суб'єктів з метою відновлення їхнього функціонування, а також фінансування державних програм та подальшого зміцнення вітчизняної економіки. Відновлення та оновлення банківських установ створюють об'єктивні умови для формування сучасного конкурентного банківського сектора, що відповідає стратегічним інтересам економіки України. Проте процес відновлення гальмують проблеми, що існують у вітчизняній економіці: значний рівень державних витрат, відтік капіталу з країни, різке зростання зовнішніх запозичень, відставання в сфері модернізації економіки та погіршення інвестиційного клімату.

Особливістю інституціональної структури вітчизняного фінансового ринку є домінування банків на всіх його сегментах. Тому ліквідність ринку залежить від рівня капіталізації банків. На вітчизняному фінансовому ринку обмежено використовуються інноваційні фінансові інструменти, що, з одного боку, ускладнює роботу з ризиками, а з іншого боку, знижує небезпеку глобального тиску на фінансові інститути. Глобальна тенденція фінансового ринку в докризовий період стала передовим розвитком операцій з похідними фінансовими інструментами (деривативами) у порівнянні з транзакціями їх основних активів.

Пріоритетом антикризової програми є зниження інфляції, при високій інфляції кредитні ставки залишаються високими і забезпечити зростання економіки в таких умовах досить складно. В умовах кризи відбулося посилення банківських кредитних стандартів, що зменшило дисбаланс між попитом і пропозицією. При цьому, на сьогодні, більш важлива роль відводиться роздрібному кредитуванню.

Вихід з банківської кризи має бути орієнтований в напрямку створення фінансового механізму, що дозволяє сформувати умови для ефективного відновлення, відтворення і оновлення банківського сектора на основі прогнозування загроз кризи; застосування нових банківських технологій, підходів до зміни організації та управління ринкових інструментів функціонування банків і ефективного кредитування реального сектору економіки.

На нашу думку, до основних стратегічних напрямків антикризового управління банківською діяльністю в сучасних умовах доцільно віднести такі:

- * реструктуризацію банківського сектора на основі подолання його фінансової нестійкості і відновлення платоспроможності, або ліквідація кредитних організацій;

- * відхід від спекулятивної моделі розвитку фінансових інститутів, заснованої на низькій монетизації, надвисокій дохідності і спекулятивних інструментах іноземних інвесторів;

- * тимчасове заморожування вкладів і депозитів;

- * розвиток інструментів зниження ризиків у банківському секторі.

У цілому, кредитна активність вітчизняних банків продовжує залишатися низькою, високими темпами зростає тільки ринок міжбанківського кредитування. Відсутність ефективного ринку кредитування знижує стійкість банків. Для реструктуризації системи кредитування доцільно розвивати інструменти зниження ризиків, наприклад, інститут державних гарантій.

Разом із цим, для скорочення витрат від банківських криз та ймовірності їхнього виникнення в майбутньому з боку держави і самого банку слід розробити загальні принципи антикризового управління. Система антикризового управління повинна включати в себе підготовчу роботу,

профілактичну діяльність та управління в умовах кризи. Перші два види діяльності повинні здійснюватися на постійній основі [2, с. 290].

Важливим елементом антикризового управління на постійній основі є ризик-менеджмент. Відтак, для забезпечення ефективності фінансового регулювання доцільно розробити інституційний механізм управління банківськими ризиками, націлений на розвиток стійкого фінансового ринку, привабливого для вітчизняних та іноземних інвесторів. Головними завданнями для банків в умовах глобальної кризи є проблема пошуку інструментів і методів залучення капіталу, що забезпечують їхню стійкість.

Література

1. Хоггарт Г. Разрешение банковских кризисов: основные инструменты и издержки / Г. Хоггарт, Дж. Рейдхилл, П. Синклер // Банки: мировой опыт. – 2011. – № 34. – С. 106–115.

2. Тарасевич Н. В. Антикризове управління діяльністю банків в сучасних умовах / Н. В. Тарасевич, А. М. Литвиненко // Економіка і організація управління. – 2014. – Вип. 1-2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2014_1-2_42.

УДК 378.014.543

Царенко І. О.,

Центральноукраїнський національний технічний університет

ФІНАНСУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Розвиток вищої освіти в сучасних умовах зазнає значних змін не лише під впливом економіки знань та компетентностей, а й в межах 4-ї промислової революції, яка, як зазначалося на Всесвітньому економічному форумі в 2017 році, повинна змінити вимоги до вищої освіти щодо вдосконалення дослідницької діяльності університетів та процесу комерціалізації їх результатів. У таких умовах все більш актуалізуються ідеї Triple Helix, яка визначає, що потенціал для інновацій та економічного розвитку в суспільстві знань полягає в більш значній ролі університету. Нині університети мають стати не лише продуцентами освітніх послуг, а й центром генерування ідей, акумулювання інновацій. Проте, аби забезпечити таку роль університетів у сучасній економіці вкрай важливим є відповідне їх фінансування.